

عنوان:

موانع و راه کارهای استجابت دعا

استاد راهنما:

سرکارخانم سمیه رنجبر

مولفان :

زهره باقری

مریم ترابی

سیده فاطمه جلالی

لیلا کریمی

ستاره کریمی

مدرسه ی علمیه الزهرا (س)

شهرستان خرمبید

چکیده:

بی گمان افکار و اندیشه های انسان در طول حیات و رفتارها و گفتارهای آدمی در جلوه های مختلف زندگی نقشی بس مؤثر در عاقبت زندگی ما دارد، اما لطف الهی در القای افکار رحمانی و زدودن اندیشه های شیطانی به هنگام جدایی از زندگی دنیوی نقشی بسیار مؤثر خواهد داشت.

قرآن کریم در آیات نور آفرین خود، هشدارهای بسیاری به دین باوران امروز از عاقبت تیره و تار اقوام دیروز می دهد تا دیده ای دور از غبار به پیروان خود بخشد و آنان را از کوچه پس کوچه های غفلت و نادانی به سبیل و صراط هوشیاری و دانایی رهنمون سازد.

دعا، صمیمی ترین شیوه ارتباط بندگان با خداوند است که از رهگذر آن هرکس به فراخور جهان و جور خود با ساحت قدس ربوی راز و نیاز می کند، یکی برآورده شدن نیازهای خرد و کلان دنیوی رامی طلبد، دیگری شرمنده از سیاهی نامه عمل خویش، بخشایش الهی را درخواست می کند. بنده ای که گام در راه پر نشیب و فراز سلوک معنوی نهاده و شراب معنا، پیمانه ی جاننش را لباب ساخته ، توشه ای افزون تر طلب می کند ، در مرتبه ای بس فراتر اولیای الهی از آن که بنابر ضرورت به انبای زمان درآمیخته و از غرقه شدن در دریای عشق و تماشای جلوه ی جمال و جلال حق، ساعاتی محدود مانده اند، با اشک سوز عذر تقصیر می آورند و توفیق جبران گذشته را از دوست انتظار می برند

کلیدواژه: استجابت ، دعا، کارکرد، موانع، ارتباط

فهرست مطالب

مقدمه.....	۱
فصل اول: کلیات و مفهوم شناسی	
الف: کلیات.....	۴
اول) تعریف و تبیین موضوع.....	۴
دوم) اهمیت و ضرورت تحقیق.....	۵
سوم) اهداف و فوائد تحقیق.....	۶
ب) مفهوم شناسی.....	۷
اول) استجابات.....	۸
فصل دوم: جایگاه و اهمیت و ضرورت دعا از دیدگاه آیات و روایات	
الف) اهمیت و جایگاه دعا در روایات.....	۱۰
ب) نیاز و ضرورت انسان به دعا در آیات.....	۱۴
فصل سوم: آداب دعا کردن در قرآن و روایات	
الف) آداب دعا کردن در روایات.....	۲۲
اول) آغاز کردن دعا با نام خداوند.....	۲۳
دوم) مدح و ثنای خداوند.....	۲۳
سوم) صلوات بر پیامبر اسلام و خاندان پاک او.....	۲۳
چهارم) گریه و تضرع.....	۲۴
پنجم) دعای دسته جمعی.....	۲۵
ششم) مقدم داشتن دیگران در دعا.....	۲۶

هفتم) همت بلند داشتن در خواسته.....	۲۷
دعاکردن با اسماء جلاله.....	۲۸
خوف.....	۲۹
تضرع و رقت قلب.....	۲۹
توبه و طلب مغفرت.....	۲۹
اقدار به رحمت و بزرگواری پروردگار.....	۳۱
فصل چهارم: راهکارهای اجابت دعا از دیدگاه آیات ، روایات ، و بزرگان	
الف) راهکار های اجابت دعا از دیدگاه آیات.....	۳۳
پنج بار گفتن ربنا.....	۳۴
دعا در همه حال.....	۳۴
ب) راهکار های اجابت دعا از دیدگاه روایات.....	۳۶
اول) ایمان عمل صالح و امانت و درستکاری.....	۳۶
دوم) توأم گشتن با تلاش و کوشش.....	۳۶
سوم) دعا پنهانی.....	۳۷
تأثیر عمیق دو نام مقدس ملّیک و مقتدر در اجابت دعا.....	۳۸
ب) شرائط اجابت دعا از دیدگاه امام علی (ع).....	۳۸
اول) ترک گناه.....	۳۹
دوم) دعا از صمیم قلب.....	۴۰
سوم) کسب مال حلال.....	۴۱
چهارم) طلب آمرزش.....	۴۲
ب) اجابت دعا از دیدگاه بزرگان.....	۴۳
شرایط اجابت دعا از دیدگاه مطهری.....	۴۳
اول) اوقات مناسب.....	۴۳

چهارم): نشناختن جهت و راه دعا

امام صادق (ع): باید که پیش از دعا حمد و ستایش خداکنی نعمت هایی که به تو درخشید به یاد آوری سپس شکر و سپاس گویی آنگاه درودبر پیامبر (ص) و آل او فرستی سپس از گناهانت یادکنی اقدار کنی و از آسیب آن بخدا پناه بری این است جهت و راه و دعا^۱.

پنجم): ایمان و یقین ناکافی

^۲ پیامبر (ص) خدا را بخوانید و یقین به اجابت داشته باشد

ششم): ناممکن و نامشروع بودن

بودن امام علی (ع) ای کسی که دعا میکنی آنچه که حلال نیست و آنچه که نمی شود (امامت - نبوت و...) از خدا
مخواه^۳.

^۱ فیض کاشانی، تفسیر صافی، ص ۵۴

^۲ تفسیر المیزان، ج ۲، ص ۳۵

^۳ وسائل الشیعه، ج ۴، ص ۱۲۹

نتیجه گیری:

دعا و تلاش دو بالی هستند برای پرواز انسان به سمت کمال و کامیابی دین و دنیا و این دو هماهنگ و همدوش وسیله رسیدن انسان به تعالی و ترقی است. انسان به طور طبیعی مجذوب کمال است، کششی فطری در درون انسان وجود دارد که او را به سوی بی نهایت سوق می دهد و انسان با تلاش، بدون دعا و توجه به خدا به سرانجام مطلوب و سعادت بخش نخواهد رسید، لذا عبادت باید با نیت تقرب به خدا به جا آورده شود و دعا که از برترین عبادت هاست تنها با همین نیت باید انجام گیرد تا اینکه باشد وسیله ای برای رسیدن به مرام که در پیش رو دارید چنان که دعای شبانه روزی، بدون کار و کوشش، هرگز قدم به پیش نخواهد برد.

منابع:

*قرآن کریم

*نهج البلاغه

۱- اسدی حلی، احمد بن محمد بن فهد، جمال الدین احمد بن محمد عده الداعی ونجاح الساعی، چاپ اول، دارالکتب الاسلامی، ۱۴۰۷ق.

۲- احمد بن محمد عده ابن فهد حلی الداعی ونجاح الساعی، جمال الدین، چاپ اول، دارالکتب الاسلامی، ۱۴۰۷ق.

۳- احمد صدر، کامران وافی، بهاء الدین خرمشاهی، دایرة المعارف تشیع، ویراستاران؛ جلد هفتم، خاتم دیه، مؤسسه حکمت، تهران ۱۳۹۱،

۴- ابو جعفر محمد بن حسن طوسی عده الداعی

۵- پناهیان، علی رضا، رابطه عبد ومولا، بیان معنوی، چاپ پنجم، ۱۳۹۳.

۶- حسن بن فضل طبرسی، مکارم الاخلاق،

۷- حر عاملی، 'وسائل الشیعه، ج ۷،

۸- دهخدا، علی اکبر، تهران، مؤسسه انتشارات و چاپ دانشگاه تهران، ۱۳۷۲.

۹- دیلمی، حسن بن محمد، ارشاد القلوب الی الصواب، چاپ ۱، قم، الشریف الرضی، ۱۴۱۲ق.

- ۱۰- دکتر معین محمد، دکتر شهیدی سید جعفر، لغت نامه دهخدا- ادیب الغاط، ج ۲، چاپ دوم، مؤسسه انتشارات و چاپ دانشگاه تهران، ۱۳۷۷.
- ۱۱- راغب اصفهانی، ابوالقاسم حسین بن محمد، مفردات الفاظ قرآن، تهران، انتشارات مرتضوی، ۱۳۶۲.
- ۱۲- شریعتی، علی، چاپ سوم، تهران، انتشارات قلم، ۱۳۷۶.
- ۱۳- شیخ حر عاملی، محمد بن حسن، وسائل الشیعه، جلد ۷، چاپ اول، قم، مؤسسه آل البت، ۱۴۰۹ق.
- ۱۴- صدوق، محمد بن علی، علل الشرایع، جلد ۱، چاپ اول، قم، داوری، ۱۳۸۵ش.
- ۱۵- کلینی، محمد بن یعقوب، الکافی، جلد ۲، چاپ چهارم، تهران، دارالکتب الاسلامیه، ۱۴۱۰ق.
- ۱۶- کلینی محمد بن یعقوب ، ، پیشین، ج ۲ ، .
- ۱۷ معتزلی، فخرالدین ابو حامد عبدالحمید بن ابی الحدید ،شرح نهج البلاغه، بیروت، مؤسسه اعلمی، بیتا.
- ۱۸- ورام بن ابی فراس، مسعود بن عیسی، تنبیه الخواطر و نزهه النواظر المعروف، چاپ اول، قم، مکتبه الفضیه، ۱۴۱۰ق.
- ۱۹- مجلسی، محمد باقر، بحار الانوار، بیروت، مؤسسه الوفاء، ۱۴۰۳ق
- ۲۰- مظاهری، حسین، شرح و تفسیر دعای کمیل، مترجم محمد تحریرچی، چاپ دوم، بی جا، انتشارات لا اله الا هو، ۱۳۶۴.
- ۲۱- علامه محمد باقر مجلسی، بحار الانوار، جلد ۹۰،
- ۲۲- مکارم شیرازی ناصر ، و همکاران، پیام امام، تهران، امیرالمومنین (ع)، ۱۳۷۵، چ دوم، ج ۷
- ۲۳- حسن بن محمد، دیلمی، ارشاد القلوب الی الصواب، جلد ۱، چاپ اول ۱۴۱۲ق، قم، الشریف الرضی،

۲۴- مجله، فرهنگ کوثر، دی ۱۳۷۶، شماره ۱۰، موانع اجابت دعا (دعا در قرآن)

۲۵- مقاله دو، هفته نامه گلستان قرآن، شماره ۸۲

۲۶- مطهری، بیست گفتار، چاپ دهم، زمستان ۱۳۷۴،

۲۷- مکارم شیرازی، ناصر^۱ تفسیر نمونه، ج ۱،

۲۸- ملا محمد محسن، فیض کاشانی، تفسیر صافی

۲۹- الدُّعَاءُ سِلَاحُ الْأَوَّلِيَاءِ»، غررالحکم، ص ۱۹۲، ح (۳۷۴۳/ <http://pajoohe.ir>) دعا-و-نیایش-در-نهج-البلاغه